

SODO AUGALŲ VEISLIŲ, ĮRAŠYTŲ Į NACIONALINIŲ AUGALŲ VEISLIŲ SĄRAŠĄ, APRAŠAI

TURINYS

	psl.
NAMINĖS OBELYS	3
Aliesia.	3
Alva.	3
Beržininkų ananasas.	3
Connel Red.	4
Geneva Early.	4
Orlovim.	4
Rubin.	5
Rudenis.	5
Skaistis.	5
Vitos.	6
PAPRASTOSIOS KRIAUSĖS.	6
Konferencinė.	6
Liepona.	6
Lukna.	7
NAMINĖS SLYVOS	7
Aleksona.	7
VYŠNIOS	8
Notė.	8
TREŠNĖS	8
Germa.	8
Irema BS.	9
Jurgita.	9
Lukė.	9
DARŽO BRAŠKĖS	11
Dangė.	11
Mera.	11
Neda.	11
PAPRASTOSIOS ŽEMUOGĖS	12
Dena.	12
Elina.	12
Meda.	12
Mera.	12
Neda.	12
Redita.	13

JUODIEJI SERBENTAI	13
Almiai.	13
Ben Alder.	13
Ben Tirran.	14
Dailiai.....	14
Dainiai.....	14
Gojai.....	15
Joniniai.....	15
Karina.....	16
Katiuša.	16
Gagatai.....	17
Pilėnai.	17
Smaliai.....	17
Salviai.	18
Senjorai.	18
Svajai.....	19
Tauriai.....	19
Vyčiai.....	19
AVIETĖS.....	20
Balzam.	20
Brianskij Rubin.	20
Meteor.	21
Norna.....	21
Avgustinka.....	22
Botaničeskaja.....	22
SIAURALAPĖS ŠILAUOGĖS	22
Danutė.	22
Freda.	22
OBELŲ VEGETATYVINIAI POSKIEPIAI	23
M 9.....	23
P 14.	23
P 22.	24
P 60.	24
KRIAUŠIŲ POSKIEPIAI, ATRINKTI IŠ CIDONIJOS SĖJINUKŲ	25
K 11.....	25
K 16.....	25
K 19.....	25
PAPRASTIEJI PUTINAI	25
Aras.....	25
Perlas.....	26

NAMINĖS OBELYS

Aliesia. Žieminė obelų veislė, sukurta 1989 m. *Baltarusijos sodininkystės mokslinio tyrimo institute*, sukryžminus 'Beloruskoje malinovoje' x 'Bananovoje' veisles.

Vaisiai skinami rugsėjo mėn. trečioje dekadėje, išsilaiko iki kovo mėn. Jie apvalūs ar apvaliai kūgiški, stambūs (126g). Odelė šviesiai rausva, didesnėje dalyje su ištisiniu raudoniu. Minkštumas kreminis, smulkiagrūdis, rūgščiasaldis, pakankamai skanus.

Vaismedžiai vidutinio augumo, suformuoja kompaktišką vainiką. Žiemos šalčiams ištvermingi. Skiepyti į 'Paprastojo antaninio' sėjinukus, derėti pradeda 4-tais augimo sode metais. Dera gausiai.

Teigiamos savybės. Ištvermingumas šalčiams. Vidutinio augumo, gerai derantys vaismedžiai. Atsparūs rauplėms, geros prekinės išvaizdos, transportabilūs vaisiai.

Neigiamos savybės. Nepastebėta.

Į pradžia ↑

Alva. Žieminė obelų veislė, sukurta 1956 m. *Sodininkystės ir gėlininkystės institute* Skiernievicuose (Lenkija) iš 'Macoun' veislės sėjinuko.

Vaisiai skinami spalio pirmoje - antroje dekadose. Vaisių saugykloje laikosi iki gegužės vidurio. Jie vidutinio stambumo ir stambūs, apvalūs, kiek suploti, labai gero, saldžiarūgščio skonio. Odelė blizganti, žalsva su beveik visą vaisiaus paviršių padengiančiais ryškiai raudonos spalvos dryželiais, vietomis išsiliejančiais į ištisinį raudonį su šviesiais taškučiais. Minkštumas baltas, sultingas.

Vaismedžiai vidutinio augumo arba augūs, apvaliais vainikais (su M26 poskiepiu sodintini 4x2 m). Su M26 poskiepiu vaismedžiai pradeda derėti tik ketvirtais sode augimo metais. 'Alva' vaismedis su M26 poskiepiu per pirmus šešis augimo sode metus išaugino 38,0 kg vaisių. Tai 30,1 % daugiau nei kontrolinės 'Kortland' veislės obelys. Vaismedžiai šalčiams ištvermingi. Rauplėms vidutiniškai atsparūs, miltligės ir žievės ligų mažai pažeidžiami.

Teigiamos savybės. Ištvermingumas šalčiams. Labai skanūs, gražūs, ilgai išsilaikantys vaisiai.

Neigiamos savybės. Vaismedžiai pramečiuoja, senstant vaismedžiams vaisiai smulkėja.

Į pradžia ↑

Beržininkų ananasas. Rudeninė obelų veislė, kurios nežinomos kilmės sėjinukas surastas 1886 m. Beržininkuose (Ignalinos rajonas).

Vaisiai skinami rugpjūčio pabaigoje - rugsėjo pradžioje. Išsilaiko iki lapkričio mėnesio. Jie labai geros prekinės išvaizdos, apvaliai kūgiški, truputį briaunoti, stambūs arba labai stambūs (155g), transportabilūs, labai gero skonio, aromatingi. Odelė žalsvai geltona, saulės apšviestoje pusėje oranžinė arba rausva. Minkštumas gelsvas, sultingas, malonaus vyninio saldžiarūgščio skonio.

Vaismedžiai labai stipraus augumo. Skiepyti į 'Paprastojo antaninio' sėjinukus derėti pradeda 7-9 metais. Dera gausiai, bet pramečiuoja. Vainikas rutuliškas arba plokščiai rutuliškas, vidutinio tankumo.

Vaismedžiai ištvermingi šalčiams, lapai ir vaisiai vidutiniškai atsparūs rauplėms. Bandytais nustatyta, kad medžių augumą galima reguliuoti skiepijant į vegetatyvinius poskiepius MM 106, M26, M9, P22, todėl 'Beržininkų ananasas' vėl turėtų būti plačiau auginamas mūsų soduose.

Teigiamos savybės. Ištvermingumas šalčiams. Stambūs, geros kokybės, transportabilūs vaisiai.

Neigiamos savybės. Vidutinis derlingumas su sėkliniu poskiepiu, augūs vaismedžiai.

Į pradžia ↑

Connel Red. Žieminė obelių veislė, sukurta JAV, *Minesotos veislių tyrimo stotyje*. Atrinkta iš 'Feriside' veislės mutanto.

Vaisiai skinami rugsėjo mėn. trečioje dekaadoje. Išsilaiko iki kovo mėnesio. Jie apvalūs, stambūs (131 g). Odelė žalsvai gelsva, su beveik ištiesai išsiliejusiu raudoni. Minkštimas kreminiai žalsvas, saldžiarūgštis.

Vaismedžiai vidutinio augumo. Šalčiams ištvermingi. Skiepyti į 'Paprastojo antaninio' sėjinukus, derėti pradeda 4-tais augimo sode metais. Dera gausiai.

Teigiamos savybės. Ištvermingumas šalčiams, vidutinio augumo, derlingi vaismedžiai. Labai geros prekinės išvaizdos, transportabilūs vaisiai.

Neigiamos savybės. Augalai vidutiniškai jautrūs rauplėms.

Į pradžia ↑

Geneva Early. Ankstyva vasarinė obelių veislė, sukurta 1967 m. JAV, *Ženevos (Geneva) žemės ūkio stotyje*, sukryžminus 'Quinte' x 'Julyred' veisles.

Vaisiai prinoksta liepos mėn. trečioje dekaadoje, visuomet anksčiau už 'Popierino' veislės vaisius. Jie stambesni už vidutinius (113g), kūgiškai suploti. Odelė žalsvai gelsva su neryškiu raudoni. Minkštimas kreminis, smulkiagrūdis, švelnus, sultingas, aromatingas, labai gero skonio.

Vaismedžiai vidutinio augumo, ištvermingi šalčiams. Skiepyti į 'Paprastojo antaninio' sėjinukus, derėti pradeda 4-tais augimo sode metais. Dera kasmet, gausiai. Vainikas vidutinio tankumo.

Teigiamos savybės. Ištvermingumas šalčiams. Vaismedžiai vidutinio augumo, derlingi. Geros prekinės išvaizdos vaisiai.

Neigiamos savybės. Nepakankamai atspari rauplėms.

Į pradžia ↑

Orlovim. Vėlyva vasarinė imuni rauplėms (genas V_m) veislė, 1977 m. sukurta *Visos Rusijos sodo augalų selekcijos mokslinio tyrimo institute*, sukryžminus veisles 'Paprastasis antaninis' x 'SR 0523'.

Vaisiai prinoksta rugpjūčio mėn. antroje dekaadoje. Jie stambūs (132g), apvaliai kūgiški. Odelė šviesiai gelsva su neryškiu raudoni. Minkštimas kreminis, labai sultingas, rūgščiai saldus, aromatingas, labai gero skonio.

Vaismedžiai vidutinio augumo ir tankumo. Žiemos šalčiams ištvermingi. Skiepyti į 'Paprastojo antaninio' sėjinukus, derėti pradeda 4-tais augimo sode metais. Dera gausiai, neryškiai pramečiuodami. Derliumi beveik dvigubai lenkia 'Popierino' veislės vaismedžius.

Teigiamos savybės. Vidutinio augumo, derlingi, ištvermingi šalčiams vaismedžiai. Geros prekinės išvaizdos vaisiai. Veislė imuni rauplėms.

Neigiamos savybės. Nepastebėta.

Į pradžia ↑

Rubin. Žieminė obelų veislė, sukurta 1960 m. Čekoslovakijoje, Otto Laudo Skrizovico vietovėje. Gauta sukryžminus 'Lord Lambourne' x 'Golden Delicious' veisles. Vaisiai skinami rugsėjo pabaigoje - spalio pradžioje. Saugykloje laikosi iki balandžio mėnesio. Jie stambūs, mažai pažeidžiami rauplių, plokščiai apvalūs. Odelė žalsvai geltonos spalvos padengta raudonais dryželiais, dažnai išsiliejusiais į juostuotą raudonį. Minkštimas žalsvai geltonos spalvos, labai gero saldžiarūgščio skonio.

Vaismedžiai augūs (su M26 poskiepiu sodintini ne tankiau kaip 4x2m), todėl patartina auginti su žemaūgiais M9, P22, P59 poskiepiais ir sodinti žymiai tankiau. Vainikas apvalios formos šiek tiek sutankėjęs. Šoniniai ūgliai nusvyra, šakos apsinuogina. Gausiausiai dera ant ilgųjų ūglių ir šiek tiek ant trumpųjų. Derėti, kaip ir veislės 'Kortland' vaismedžiai, pradeda vėlai - ketvirtais sode augimo metais. Dera pastoviai.

Teigiamos savybės. Labai skanūs, išlyginti ir dideli vaisiai.

Neigiamos savybės. Vaismedžiai labai augūs, su M26 poskiepiu nepakankamai derlingi.

Į pradžia ↑

Rudenis. Rudeninė obelų veislė sukurta *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Sodininkystės ir daržininkystės institute.*

Veislės 'Rudenis' obelys vidutinio augumo, vidutinio tankumo. Vaismedžiai derlingi (27,1 t ha⁻¹), kompleksiškai atsparūs rauplėms ir filostiktozei. Vaisiai stambesni už vidutinius (123,3 g), skanūs (7,2 balo) ir labai gražūs (7,5 balo), raudoni su aiškiai išsiskiriančiais dryžiais, tinka vartoti iki lapkričio mėn.

Vaisiuose nustatyta 11,6 proc. sausų tirpių medžiagų, 13,5 proc. sausų medžiagų. Odelės tvirtumas – 24,6 kg cm², minkštimo tvirtumas 4,5 kg cm².

Teigiamos savybės: vaismedžiai ištvermingi šalčiams, vaisiai geros kokybės, atsparūs rauplėms ir filostiktozei.

Neigiamos savybės: trumpas vaisių išsilaikymo laikotarpis.

Į pradžia ↑

Skaistis. Ankstyva žieminė obelų veislė sukurta *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Sodininkystės ir daržininkystės institute.*

Veislės 'Skaistis' obelys vidutinio augumo, vidutinio tankumo. Vaismedžiai derlingi (21,1 t ha⁻¹), kompleksiškai atsparūs rauplėms ir filostiktozei. Vaisiai stambūs (128 g), skanūs (7,4 balo) ir labai gražūs

(7,6 balo), vientisai raudoni, tinka vartoti iki vasario mėn. Vaisiuose nustatyta 12,3 proc. sausų tirpių medžiagų, 13,3 proc. sausų medžiagų. Odelės tvirtumas – 23,8 kg cm², minkštimo tvirtumas 5,3 kg cm².

Teigiamos savybės: vaismedžiai ištvermingi šalčiams, vaisiai geros kokybės, atsparūs rauplėms ir filostiktozei.

Neigiamos savybės: laikymo pabaigoje vaisiai linkę suminkštėti.

Į pradžia ↑

Vitos. Rudeninė obelių veislė, sukurta 1975 m. Lenkijoje, *Varšuvos žemės ūkio akademijoje*, sukryžminus veisles ‘Fantazija’ x ‘Primula’.

Vaisiai skinami rugsėjo pirmoje dekadaje. Vaisių saugykloje išsilaiko iki gruodžio mėnesio. Vaisiai stambūs, atsparūs rauplėms, skanūs, saldžiarūgščiai, plokščiai apvalūs, gražūs. Odelė blizganti žalsvai gelsvos spalvos su žaliais taškeliais, saulėje pusėje iki pusės vaisiaus padengti rausvais dryželiais, pereinančiais į išsiliejusį raudonį. Vaisiaus minkštumas labai sultingas, gelsvos spalvos.

Vaismedžiai augūs (su M26 poskiepiu sodintini 4x2 m). Šiai veislei turėtų tikti ir silpnescio augumo, negu M26 poskiepiai. Derėti pradeda anksti. Su M26 poskiepiu vaismedžiai dera trečiais metais po pasodinimo. ‘Vitos’ vaismedis su M26 poskiepiu, suformavus paprastos verpstės formos vainiką, per pirmus šešis metus išaugino 33,9 kg vaisių. Tai 15,7 % daugiau, negu kontrolinės ‘Delikates’ veislės obelys. Vaismedžiai žydi anksti, šalčiams ištvermingi, rauplėms, filostiktozei, miltligei ir žievės ligoms nejautrūs.

Teigiamos savybės. Skanūs vaisiai, mažai pažeidžiami ligų vaismedžiai. Tinka ekologiniams sodams.

Neigiamos savybės. Nepastebėta.

Į pradžia ↑

PAPRASTOSIOS KRIAUSĖS

Konferencinė. Rudeninė kriaušių veislė, kurios nežinomos kilmės sėjinukas 1894 m. buvo surastas Anglijoje. Pasižymi gausiu derliumi ir jo kokybe.

Vaisiai prinoksta rugsėjo pabaigoje, rečiau spalio pradžioje. Nuskindus tuojau galima vartoti. Išsilaiko iki lapkričio vidurio. Jų vidutinė masė 100-110 g. Vaisiai vienodi, gero skonio, transportabilūs. Atsparūs rauplėms.

Vaismedžiai vidutinio augumo. Derėti po pasodinimo pradeda 4-5 metais. Dera neryškiai pramečiuodami, gausiai. Šalčiams nepakankamai ištvermingi.

Teigiamos savybės. Anksti pradeda derėti. Nežymus pramečiavimas, gausus derlius.

Neigiamos savybės. Nepakankamas ištvermingumas šalčiams.

Į pradžia ↑

Liepona. Rudeninių kriaušių veislė sukurta *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Sodininkystės ir daržininkystės institute*, ‘Kliapo mėgstamosios’ sėjinuko Nr. 27–33 žiedus apdulkinus ‘Espereno sviestinės’ veislės žiedadulkėmis.

Vaismedžiai medelyne ir sode – vidutinio augumo, vidutiniškai ištvermingi šalčiams, atsparūs rauplėms, tačiau lietingą vasarą dalį vaisių pažeidžia rudasis puvinys. Šios veislės kriaušės gerai auga ir dera derlingose, neįmirkusiose priemolio dirvose. Derėti pradeda penktasis augimo sode metais. Dera kasmet ir palyginti gausiai. Vaisiai prinoksta rugsėjo viduryje. Jie stambūs (vidutinė jų masė – 185 g), pailgos kriaušės formos, labai patrauklūs, gero desertinio skonio, transportabilūs. Odelė vidutinio storio, geltona. Saulės apšviestoje pusėje šių kriaušių paviršius būna ryškios raudonos spalvos. Vaisiaus minkštumas gelsvai baltas, pusiau tirpstantis ar tirpstantis, sultingas, saldus, aromatingas. Vartojimui būna tinkami 30 dienų.

Teigiamos savybės. Vidutinio augumo, atsparūs rauplėms vaismedžiai. Gausus kasmetinis derlius. Gero desertinio skonio, labai patrauklūs, transportabilūs vaisiai

Neigiamos savybės. Vidutinis ištvermingumas šalčiams, lietingą vasarą dalį vaisių pažeidžia rudasis puvinys.

Į pradžia ↑

Lukna. Rudeninių kriaušių veislė sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*, ‘Kliapo mėgstamosios’ sėjinuko Nr. 2733 žiedus apdulkinus ‘Espereno sviestinės’ veislės žiedadulkėmis.

Vaismedžiai medelyne ir sode vidutinio augumo. Pakankamai ištvermingi šalčiams ir atsparūs ligoms. Sode pradeda derėti 5-ais metais. Dera gausiai, kasmet.

Vaisiai prinoksta rugsėjo viduryje ir išsilaiko apie 40 dienų (šaldomose saugyklose – iki gruodžio pabaigos). Vaisiai stambūs (vidutinė jų masė apie 180 g), labai gražūs, puikaus skonio, ant medžio laikosi stipriai. Rauplės pavienius vaisius pažeidžia esant lietingai vasarai.

Teigiamos savybės. Vaismedžių pakankamas ištvermingumas šalčiams, gausus kasmetinis jų derėjimas. Gražūs, puikios kokybės vaisiai.

Neigiamos savybės. Nepastebėta.

Į pradžia ↑

NAMINĖS SLYVOS

Aleksona. Slyvų veislė, sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*, sukryžminus ‘Pamiat Timiriazeva’ ir ‘Limoninė’ veisles.

Vaismedžiai medelyne ir sode auga vidutiniškai. Devynerių metų vaismedžio aukštis – 3 m., vainiko skersmuo – 3,1 m, kamieno apimtis – 0,41m (30cm aukštyje). Vaismedžiai šalčiams pakankamai ištvermingi, atsparūs ligoms. Žydi vidutiniškai anksti. ‘Aleksona’ iš dalies savidulkė, bet gausiau dera, kai apsisivaisina su kitų tuo pačiu metu žydinčių slyvų žiedadulkėmis (‘Ažano vengrinė’, ‘Emos Leperman’, ‘Viktorijos’ ir kt.). Derėti pradeda 4-ais metais. Dera gausiai, kasmet. Vainikai apvalūs (rutuliški), vidutinio tankumo, šakos svyrančios.

Vaisiai prinoksta rugpjūčio trečią dešimtadienį vienu metu. Švieži vartojami desertui. Tinka perdirbti. Vaisiai yra puikaus skonio, stambūs (vidutinė vieno vaisiaus masė-50g, stambiausių 55-60g), vidutinio transportabilumo, atsparūs puviniai (slyvinei monilijai). Odelė blizganti, vyraujanti spalva geltona.

Minkštimas geltonas, saldus, gaivinantis, aromatingas, vidutinio sultingumo, standus. Sultys gelsvos. Kauliukas vidutinio stambumo (1,8g) iš minkštimo išsiima lengvai.

Teigiamos savybės. Pakankamas ištvermingumas šalčiams, atsparumas ligoms. Gausus kasmetinis derėjimas. Labai gražūs, puikaus skonio, stambūs vaisiai.

Neigiamos savybės. Nepastebėta.

Į pradžia ↑

VYŠNIOS

Notė. Vyšnių veislė, sukurta 1972 m. *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*, sukryžminus ‘Vietinė rūgščioji’ ir ‘Žukovskaja’ veisles.

Vaismedžiai įskiepyti į kvapiosios vyšnios sėjinukus, medelyne ir sode vidutinio augumo, ištvermingi šalčiams. Derėti pradeda 4-ais augimo sode metais. Dera gausiai, kasmet. Vidutinio atsparumo kokomikozei, atspari moniliozei. Vainikas apvalus – rutuliškas, tankus.

Vaisiai prinoksta liepos antrame dešimtadienyje, vienu metu. Jie stambesni už vidutinius, gražūs, skanūs, transportabilūs. Odelė blizganti, tamsiai raudona. Minkštimas tamsiai raudonas, standus, sultingas, saldžiarūgštis, vyšnioms būdingo aromato. Sultys raudonos. Kauliukas vidutinio stambumo (0,2 g), lengvai atsiskiria nuo minkštimo. Vaikotis atitrūksta nuo vaisiaus lengvai ir sausai.

Teigiamos savybės. Ištvermingumas šalčiams. Vaismedžiai vidutinio augumo, žiedpumpuriai atsparūs pavasario šalnoms. Geros kokybės vaisiai.

Neigiamos savybės. Nepastebėta.

Į pradžia ↑

TREŠNĖS

Germa. Sukurta *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Sodininkystės ir daržininkystės institute*.

Vaisiai inkstiškos formos, noksta liepos paskutinėmis dienomis–rugpjūčio pirmąją dekadą. Jų vidutinė masė 7,8 g, kauliukas vidutinio dydžio, sudaro 4,7 proc. vaisiaus masės, lengvai atsiskiria nuo minkštimo. Odelė tamsiai raudona, minkštimas raudonas, pusiau kremzliškas, sultingas, saldus. Vaisiai nuo vidutinio ilgio vaikočio skinasi lengvai, odelė nuo lietaus trūkinėja. Vaisiai vartojami švieži.

Veislė kryžmadulkė. Tinkamiausios dulkelinės veislės – ‘Hedel-finger’, ‘Regina’, ‘Merchant’.

Vaismedžiai stipraus augumo, vainikas plačiai piramidiškas, vidutinio tankumo. Derėti pradeda 4–5 sode augimo metais. Veislė dera kasmet.

Teigiamos savybės: vaismedžiai ištvermingi šalčiams, vaisiai geros kokybės.

Neigiamos savybės: nuo lietaus trūkinėja vaisiaus odelė.

Į pradžia ↑

Irema BS. Sukurta *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Sodininkystės ir daržininkystės institute.*

Vaisiai širdiškos formos, noksta rugpjūčio pirmąją dekadą, vienu metu. Jų vidutinė masė 6,3 g, kauliukas vidutinio dydžio, sudaro 4,7 proc. vaisiaus masės, lengvai atsiskiria nuo minkštimo. Odelė tamsiai raudona, minkštimas raudonas, pusiau kremzliškas, sultingas, saldus. Vaisiai nuo vidutinio ilgio vaiskočio skinasi lengvai, odelė nuo lietaus trūkinėja nedaug. Vaisiai vartojami švieži.

Veislė kryžmadulkė. Tinkamiausios dulkelinės veislės – ‘Hedelfinger’.

Vaismedžiai stipraus augumo, vainikas piramidiškas, vidutinio tankumo. Derėti pradeda 4–5 sode augimo metais. Veislė dera kasmet.

Teigiamos savybės: vaismedžiai ištvermingi šalčiams, vaisiai labai geros kokybės.

Neigiamos savybės: medžiai nepakelia užmirkimo.

Į pradžia ↑

Jurgita. Kryžmadulkė veislė, sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute,* sukryžminus veisles ‘Hedelfinger’ ir ‘Dniprovka’.

Vaismedžiai medelyne ir sode auga stipriai, pradėję derėti - šiek tiek lėčiau. 10 metų vaismedžio aukštis – 3,5 m, vainiko skersmuo – 3,6 m, kamieno apimtis – 0,46 m. Vaismedžiai ištvermingi šalčiams, atsparūs ligoms. Žydi vidutiniškai anksti. Derėti pradeda 5-ais metais. Dera gausiai, kasmet.

Vainikai plačiai piramidiški, vidutinio tankumo. Dauginama skiepijant į trešnes (*Prunus avium* L.) ir kvapiosios vyšnios (*Prunus mahaleb* L.) sėjinukus.

Vaisiai prinoksta liepos pirmą dešimtadienį, vienu metu. Nusukti laikosi 7-10 dienų (nešaldomose saugyklose). Jie vartojami švieži desertui ir perdirbimui, ypač tinka kompotams. Vaisiai vienodo dydžio, labai gražūs, puikaus skonio, stambūs (vidutinė vieno vaisiaus masė - 6 g, stambiausio - 6,5g), transportabilūs, atsparūs ligoms. Odelė blizganti, vidutinio storio, tamsiai raudona. Vaiskotis nuo vaisiaus nutrūksta lengvai ir sausai. Minkštimas tamsiai raudonas, pusiau kremzliškas, saldus, pakankamai sultingas. Sultys tamsiai raudonos. Kauliukas vidutinio stambumo (0,43g), lengvai atsiskiria nuo minkštimo.

Teigiamos savybės. Vaismedžių ištvermingumas šalčiams, atsparumas ligoms, geras jų derėjimas. Labai geros kokybės, stambūs, transportabilūs vaisiai.

Neigiamos savybės. Nepastebėta.

Į pradžia ↑

Lukė. Sukurta *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Sodininkystės ir daržininkystės institute.*

Vaisiai rutuliškos formos, noksta liepos paskutinėmis dienomis–rugpjūčio pirmąją dekadą, vienu metu. Jų vidutinė masė 7,8 g, kauliukas vidutinio dydžio, sudaro 5 proc. vaisiaus masės, lengvai atsiskiria nuo minkštimo. Odelė tamsiai raudona, minkštimas raudonas, pusiau kremzliškas, sultingas, saldus. Vaisiai nuo vidutinio ilgio vaiskočio skinasi lengvai, odelė nuo lietaus trūkinėja nedaug. Vaisiai vartojami švieži.

Veislė kryžmadulkė. Tinkamiausios dulkelinės veislės – ‘Hedel-finger’, ‘Regina’.

Vaismedžiai stipraus augumo, vainikas plačiai piramidiškas, vidutinio augumo. Derėti pradeda 4–5 sode augimo metais. Veislė dera kasmet.

Teigiamos savybės: vaismedžiai ištvermingi šalčiams, vaisiai geros kokybės.

Neigiamos savybės: drėgnais metais vaisiai linkę pūti.

Į pradžia ↑

DARŽO BRAŠKĖS

Dangė. Vidutinio vėlyvumo veislė, sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*, sukryžminus 'Venta' x 'Pocachontas' veisles.

Kereliai augūs, kompaktiški, turi daug lapų ir ūsų. Lapai dideli, žali, matiniai, įgaubti, nedaug plaukuoti. Lapų danteliai aštrūs, platūs. Žiedai dvilyčiai, vidutinio stambumo, vainiklapiai balti, tiesūs. Žiedynai viename aukštyje su lapija, kompaktiški, turi daug žiedų. Šios veislės augalai žydi vidutiniškai anksti (05.17-05.22). Žiedai pavasario šalnoms (iki -2°C) yra palyginti ištvermingi.

Uogos pradeda nokti birželio antrą - trečią dekadą (06.16-06.27), arba 3 dienomis vėliau negu veislės 'Venta' ir 1-2 dienomis anksčiau, negu veislės 'Senga Sengana'. Veislė derlinga (8-10 t/ha), dera stabiliai 2-3 metus iš eilės. Veislės 'Dangė' uogos stambios (vidutinė masė 12,1 g), transportabilios, patrauklios, ryškiai raudonos, blizgančios, nupjauto kūgio formos, su kakleliu. Minkštumas tvirtos konsistencijos, raudonas, sultingas, gero skonio. Uogose yra sausų medžiagų 11,1%, cukraus 9,0%, rūgščių 1,23%. Iš šios veislės uogų gaunami geros kokybės kompotai ir uogienės.

Veislė 'Dangė' šalčiams pakankamai ištverminga. Šios veislės augalai išaugina daug ūsų ir rozečių, todėl ji lengvai dauginama.

Teigiamos savybės. Uogų stambumas, patrauklumas ir transportabilumas, geras ir stabilus derlingumas.

Neigiamos savybės. Nepastebėta.

Į pradžia ↑

Mera. Daržo braškių veislė, sukurta Lietuvoje, *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centre*. Selekcinių duomenimis – ji labai derlinga, augalai žydi ir dera vidutiniškai anksti. Kereliai statūs, vidutinio tankumo, palaipas formuoja vidutiniškai. Lapai dideli arba vidutinio dydžio, viršuje tamsiai žali, blizgantys, lapkočiai žali. Žiedynai – lapų lygyje, uogos didelės, kūgio formos, su mažu kakleliu, patrauklios, ryškiai arba tamsiai raudonos spalvos, minkštumas raudonas, tvirtas. Uogos skanios, aromatingos, lengvai skinamos, skirtos vartoti šviežios, tinka ir perdirbti (džemams, uogienėms, kompotams).

Į pradžia ↑

Neda. Daržo braškių veislė, sukurta Lietuvoje, *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centre*. Selekcinių duomenimis – ji labai derlinga, augalai žydi ir dera vidutiniškai vėlai. Kereliai statūs arba vidutinio statumo, palaipas formuoja vidutiniškai. Lapai dideli arba vidutinio dydžio, viršuje ryškiai žali, blizgantys, lapkočiai žali. Žiedynai – lapų lygyje, uogos didelės, kūgio formos, su mažu kakleliu, patrauklios, ryškiai raudonos spalvos. Minkštumas raudonas, tvirtas. Uogos skanios, aromatingos, lengvai skinamos, skirtos vartoti šviežios, tinka ir perdirbti (džemams, uogienėms, kompotams).

Į pradžia ↑

PAPRASTOSIOS ŽEMUOGĖS

Dena. Žemuogių veislė, sukurta Lietuvoje, *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Sodininkystės ir daržininkystės institute*. Selekciniško duomenimis, veislė remontantinė. Kereliai statūs, tankūs ar vidutinio tankumo, neturi ūsų (palaipų), lapai nedideli, viršuje šviesiai žali, blizgantys. Žiedynai virš lapų, uogos palyginus didelės, derėjimo pradžioje apvalios – iki 3 g, vėliau ovalios – 1,7 g. Uogos raudonos spalvos, minkštimas baltas, skanios, aromatingos. Veislė derlinga, žydi ir dera anksti.

Į pradžia ↑

Elina. Žemuogių veislė, sukurta Lietuvoje, *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Sodininkystės ir daržininkystės institute*. Selekciniško duomenimis, veislė remontantinė. Kereliai vidutinio statumo, vidutinio tankumo, ūsų (palaipų) vidutiniškai daug arba daug, lapai nedideli arba vidutinio dydžio, pailgi, viršuje gelsvai žali, nelygūs, blizgantys. Žiedynai virš lapų, uogos palyginus didelės, kūgio formos, gelsvai baltos, minkštimas baltas, skanios, aromatingos, lengvai skinamos. Veislė derlinga, žydi vidutiniškai anksti, dera anksti.

Į pradžia ↑

Meda. Žemuogių veislė, sukurta Lietuvoje, *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Sodininkystės ir daržininkystės institute*. Selekciniško duomenimis, veislė remontantinė. Kereliai statūs, tankūs ar vidutinio tankumo, neturi ūsų (palaipų), lapai nedideli arba vidutinio dydžio, viršuje šviesiai žali, nelygiu paviršiumi, blizgantys. Žiedynai lapų lygyje, uogos palyginus didelės, derėjimo pradžioje ovalios – iki 3,3 g, vėliau pailgos širdelės formos – 1,9 g. Uogos palyginus vienodos, raudonos spalvos, minkštimas baltas, skanios, aromatingos. Veislė labai derlinga, žydi vidutiniškai anksti, dera anksti.

Į pradžia ↑

Mera. Daržo braškių veislė, sukurta Lietuvoje, *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centre*. Selekciniško duomenimis – ji labai derlinga, augalai žydi ir dera vidutiniškai anksti. Kereliai statūs, vidutinio tankumo, palaipas formuoja vidutiniškai. Lapai dideli arba vidutinio dydžio, viršuje tamsiai žali, blizgantys, lapkočiai žali. Žiedynai – lapų lygyje, uogos didelės, kūgio formos, su mažu kakleliu, patrauklios, ryškiai arba tamsiai raudonos spalvos, minkštimas raudonas, tvirtas. Uogos skanios, aromatingos, lengvai skinamos, skirtos vartoti šviežios, tinka ir perdirbti (džemams, uogienėms, kompotams).

Į pradžia ↑

Neda. Daržo braškių veislė, sukurta Lietuvoje, *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centre*. Selekciniško duomenimis – ji labai derlinga, augalai žydi ir dera vidutiniškai vėlai. Kereliai statūs arba vidutinio statumo, palaipas formuoja vidutiniškai. Lapai dideli arba vidutinio dydžio, viršuje ryškiai žali,

blizgantys, lapkočiai žali. Žiedynai – lapų lygyje, uogos didelės, kūgio formos, su mažu kakleliu, patrauklios, ryškiai raudonos spalvos. Minkštimas raudonas, tvirtas. Uogos skanios, aromatingos, lengvai skinamos, skirtos vartoti šviežios, tinka ir perdirbti (džemams, uogienėms, kompotams).

Į pradžia ↑

Redita. Žemuogių veislė, sukurta Lietuvoje, *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Sodininkystės ir daržininkystės institute*. Selekciniško duomenimis, veislė remontantinė. Kereliai statūs, tankūs ar vidutinio tankumo, neturi ūsų (palaipų), lapai nedideli arba vidutinio dydžio, viršuje šviesiai žali, blizgantys, lapkočiai dažnai rausvi. Žiedynai lapų lygyje, uogos palyginus didelės, derėjimo pradžioje ovalios – iki 3,3 g, vėliau pailgos – 1,7 g. Uogos raudonos spalvos, minkštimas baltas, skanios, aromatingos, lengvai skinamos. Veislė labai derlinga, žydi vidutiniškai anksti, dera anksti.

Į pradžia ↑

JUODIEJI SERBENTAI

Almiai. Veislė vidutinio ankstyvumo, sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*. Gauta iš laisvo apsidulkinimo ‘Minaj Šmyriov’ veislės sėklos.

Uogos skinamos liepos pradžioje. Jos apvalios, juodos, vidutinio didumo, vienodos, skanios, saldžiarūgštės, nearomatingos, tvirtos konsistencijos, transportabilios. Tinka vartoti šviežios ir perdirbti. Uogose yra sausų medžiagų 16%, cukraus 5,9% ir 132 mg/% vitamino C.

Krūmai vidutinio augumo, išsvermingi šalčiams. Tamsioji miltligė ir deguliai jų visai nepažeidžia arba pažeidžia silpnai. Šviesmargė pažeidžia vidutiniškai, serbentinė erkutė – nestipriai.

Veislė derlingesnė, negu ‘Minaj Šmyriov’. Vidutinis derlius 8,2 t/ha, nuo krūmo - 1,9 kg.

Teigiamos savybės. Gausus derlius, labai geros kokybės uogos ir iš jų pagaminti produktai. Pakankamai atspari miltligei ir deguliams.

Neigiamos savybės. Veislė vidutiniškai jautri lapų šviesmargei.

Į pradžia ↑

Ben Alder. Vidutinio vėlyvumo veislė, sukurta Škotijoje, sukryžminus ‘Ben Lomond’ ir ‘Ben Moore’ veisles.

Uogos skinamos liepos mėnesio antrą dekadą, 3–5 dienomis vėliau, negu veislės ‘Titania’. Šių veislių serbentai, dėl artimo uogų sunokimo ir žydėjimo laiko, gali būti auginami viename kvartale. Uogų kekės ilgos (apie 12 uogų). Uogų sunokimas jose nelabai darnus, bet sunokusios uogos greitai nenubyra. Vidutinis derlius 0,98 kg nuo krūmo arba 4,68 t/ha. Uogos geros kokybės, transportabilios.

Krūmai silpno augumo. Jauni glausti, senesni vidutiniškai išsiskleidę. Augalai atsparūs tamsiajai miltligei ir deguliams, bet pažeidžiami serbentinės erkutės.

Teigiamos savybės. Krūmai tinkami mechanizuotai prižiūrėti ir skinti uogas kombainu. Gera uogų kokybė ir transportabilumas .

Neigiamos savybės. Vidutinis derlingumas, nelabai darnus uogų nokimas. Trumpas, tik 3-5 dienų, tinkamiausias kombainu skinti uogas laikotarpis.

Į pradžia ↑

Ben Tirran. Vėlyva veislė, sukurta Škotijoje.

Uogos skinamos liepos mėnesio paskutinėmis dienomis, 3–5 dienomis anksčiau už veislės ‘Vakariai’ uogas. Šių veislių serbentai, dėl žydėjimo ir uogų nokimo sutapimo, gali būti auginami viename kvartale. Kitų vėlyvų veislių asortimente nėra. Sunokusios uogos 5–7 dienas nenubyra. Uogos geros kokybės, transportabilios. Derlius 1,6 kg nuo krūmo arba 7,64 t/ha.

Krūmai augūs, glausti, tinkami mechanizuotai prižiūrėti ir skinti uogas kombainu. Augalai atsparūs grybinėms ligoms (tamsioji miltligė, deguliai), bet pažeidžiami serbentinės pumpurinės erkutės.

Teigiamos savybės. Augūs, glausti krūmai. Vėlyvas uogų sunokimas, gera uogų kokybė ir transportabilumas.

Neigiamos savybės. Augalai neatsparūs serbentinei pumpurinei erkutei, nelabai darnus uogų sunokimas.

Į pradžia ↑

Dailiai. Juodųjų serbentų veislė sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*. Šią veislę sukūrė dr. T. Šikšnianas, prof. habil. dr. V. Stanys, dr. A. Sasnauskas, dr. P. Viškelis ir dr. M. Rubinskienė.

Pagal uogų sunokimo laiką ‘Dailiai’ priklauso vidutinio ankstyvumo (uogos sunoksta iki liepos 7 d.) juodųjų serbentų veislių grupei.

‘Dailių’ veislės juodųjų serbentų krūmai vidutinio augumo, vidutiniškai išsiskleidę. Jų lapai vidutinio žalumo, lapkočio nusispalvinimas antocianiniais – stiprus. Veislės ‘Dailiai’ serbentų uogos yra stambios (apie 1,5 g). Uoginė kekė vidutinio ilgio.

‘Dailių’ veislės juodųjų serbentų uogose trečiais derėjimo metais nustatyta 6,3 proc. cukraus ir 137 mg/% vitamino C.

‘Dailių’ veislės uogos yra skanios. Jų skonis įvertintas 4,5 balo, vertinant pagal 5 balų vertinimo skalę. Iš ‘Dailių’ veislės uogų pagamintų nektarų ir džemų geras skonis (įvertintas 4,3–4,6 balo) rodo, kad šios uogos tinka perdirbti. Vidutinis 3 derėjimo metų uogų derlius sudarė 6,7 t/ha. Nuo krūmo vidutiniškai buvo priskinta 2,01 kg uogų.

‘Dailių’ veislės juodieji serbentai ištvermingi žiemos šalčiams, atsparūs miltligei, vidutiniškai atsparūs deguliams ir šviesmargei. Serbentinė erkutė juos pažeidžia vidutiniškai.

Į pradžia ↑

Dainiai. Juodųjų serbentų veislė, sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*. Veislę sukūrė dr. T. Šikšnianas, dr. A. Misevičiūtė, dr. P. Viškelis ir dr. M. Rubinskienė.

‘Dainiai’ veislės juodųjų serbentų ūkinio vertingumo nustatymo tyrimai atlikti Rietavo AVT stotyje ir Vilniaus sodo AVT stotyje.

Tai vidutinio vėlyvumo juodųjų serbentų veislė, kurių uogos sunoksta ir skinamos liepos mėn. antros dekados viduryje.

‘Dainiai’ veislės juodųjų serbentų krūmai vidutinio augumo, silpnai išsiskleidę, retašakiai. Jų lapai smulkūs, jauni – šviesiai žali, vėliau jie patamsėja. Uoginė kekė trumpa (4–4,5 cm), būna aplipusi vienodo vidutinio dydžio (apie 1,0 g) uogomis. Uogų odelė palyginti tvirta, dėl ko jos pasižymi geru transportabilumu. 2006 m. derliaus uogose nustatyta 8,2 proc. cukraus ir 124,6 mg/% vitamino C. Uogų skonis įvertintas 8 balais, vertinant pagal 9 balų vertinimo skalę.

Vilniaus sodo augalų veislių tyrimo stotyje pirmais derėjimo metais (2005 m.) nuo krūmo vidutiniškai buvo priskinta 1,07 kg, o Rietavo augalų veislių tyrimo stotyje – 1,2 kg uogų. Antrais derėjimo metais gautas analogiškas derlius. Tai vidutinio derlingumo veislė.

‘Dainiai’ veislės juodieji serbentai atsparūs serbentinei erkutei ir miltligei, taip pat palyginti ištvermingi žiemos šalčiams.

Į pradžia ↑

Gojai. Juodųjų serbentų veislė sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*. Šią veislę sukūrė dr. T. Šikšnianas, prof. habil. dr. V. Stanys, dr. A. Sasnauskas, dr. P. Viškelis ir dr. M. Rubinskienė.

Pagal uogų sunokimo laiką ‘Gojai’ priklauso ankstyvų (uogos sunoksta iki liepos 1 d.) juodųjų serbentų veislių grupei.

‘Gojų’ veislės juodųjų serbentų krūmai vidutinio augumo, vidutiniškai išsiskleidę. Jų lapai vidutinio žalumo, lapkočio nusispalvinimas antocianiniais – stiprus. Uogų vidutinės masės duomenys rodo, kad veislės ‘Gojų’ serbentų uogos yra labai stambios (apie 1,8 g). Uoginė kekė vidutinio ilgio, kurioje uogos yra vienodo dydžio.

‘Gojų’ veislės juodųjų serbentų uogose trečiais derėjimo metais nustatyta 6,8 proc. cukraus ir 125 mg/% vitamino C. Uogų skonis įvertintas 4,3 balais, vertinant pagal 5 balų vertinimo skalę. Uogos yra universalios paskirties, tinka šviežios ir perdirbti.

Gautas palyginti geras vidutinis 3 derėjimo metų ‘Gojų’ veislės uogų derlius – 10,3 t/ha. Nuo krūmo vidutiniškai buvo priskinta 3,10 kg uogų.

‘Gojų’ veislės juodieji serbentai ištvermingi žiemos šalčiams, atsparūs miltligei, vidutiniškai atsparūs deguliams ir šviesmargei. Serbentinė erkutė juos pažeidžia vidutiniškai.

Į pradžia ↑

Joniniai. Veislė vidutinio ankstyvumo, sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*, sukryžminus ‘Minaj Šmyriov’ veislę su atspariu serbentinei erkutei Nr. 67–59–3.

Uogos sunoksta liepos pradžioje. Jos yra apvalios, juodos, stambios (1,2 g), vienodo didumo, skanios, saldžiarūgštės, nearomatingos, vidutinio transportabilumo. Odelė plona. Reikia labai stebėti, kad

uogos nebūtų pernokusios. Tada jas skinant odelė trūkinėja. Uogose yra 18,3% sausų medžiagų, 6% cukraus ir 146 mg/% vitamino C.

Krūmai stipraus augumo, vidutiniškai išsiskleidę, išsvermingi šalčiams. Miltligė, deguliai ir serbentinė erkutė juos pažeidžia nežymiai, o lapų šiesmargė – vidutiniškai.

Veislė pakankamai derlinga. Vidutinis derlius apie 5,0 t/ha (nuo krūmo – 1,05 kg). Šios veislės gamybiniuose serbentynuose nereikėtų sodinti didelių plotų, nors veislė ankstyva, bet dėl ypač greito uogų pernokimo galima patirti didesnių nuostolių.

Teigiamos savybės. Stambios, geros kokybės uogos, kuriose yra gausu vitamino C. Iš jų gaunami geros kokybės kompotai, uogienės, sultys.

Neigiamos savybės. Vidutiniškai jautri lapų šviesmargei.

Į pradžia ↑

Karina. Vidutinio ankstyvumo juodųjų serbentų veislė, gauta sukryžminus veisles Lentiaj x Intercontinental. Veislę sukūrė: Švedijos pomologinis mokslų centras, Latvijos valstybinis sodininkystės institutas ir LAMMC filialas Sodininkystės ir daržininkystės institutas.

Krūmai tvirti, vidutinio aukščio, nedaug išsiskleidę, formuoja vidutinį skeletinių šakų kiekį.

Uogos labai stambios (vidutinė masė – 1,66 g, didžiausios uogos masė – 2,63 g), kekėse prisirpsta vienodo dydžio uogos. Jų skonis saldžiarūgštis, labai geras. Uogose nustatyta 109 mg 100g⁻¹ vitamino C, 271 mg 100g⁻¹ fenolių ir 204,8 mg 100g⁻¹ antocianinų. Vaisinės kekės vidutinio ilgumo. Uogos pradeda nokti liepos pirmoje dekadaje, nokimo pabaiga – liepos antra dekada.

Derlingumas geras, 2,6–4 kg nuo krūmo.

Atsparumas: atsparūs miltligei, pakankamai atsparūs šviesmargei, deguliams bei serbentinei erkutei.

Išsvermingumas žiemą: geras.

Į pradžia ↑

Katiuša. Veislė vidutinio vėlyvumo, sukurta Baltarusijos bulvininkystės, daržininkystės ir sodininkystės institute, sukryžminus 'Paulinka' x 'Pilot Aleksandr Mamkin' veisles.

Uogos noksta liepos pirmos dekadės pabaigoje arba antros pradžioje. Jų vidutinė masė 1,1-1,4g. Uogos juodos, blizgančios, gero skonio. Noksta vienu metu. Uogose yra 22,1 % sausų medžiagų, 6,9 % cukraus ir 156 mg/% vitamino C.

Krūmai augūs, silpnai išsiskleidę. Išsvermingi šalčiams. Šviesmargei, deguliams ir miltligei pakankamai atsparūs, o serbentinei erkutei atsparūs vidutiniškai.

Veislė derlinga. Vidutinis derlius apie 8,0 t/ha.

Teigiamos savybės. Gausus derlius, gera uogų kokybė, vienodas jų sunokimas ir geras transportabilumas. Mažai išsiskleidęs krūmas. Atspari pagrindinėms serbentų ligoms.

Neigiamos savybės. Veislė vidutiniškai atspari serbentinei erkutei.

Į pradžia ↑

Gagatai. Vidutinio ankstyvumo veislė, sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*, sukryžminus 'Minaj Šmyriov' x 'Ojebin' veisles.

Uogos skinamos liepos mėnesio pirmą dekadą. Jų skynimo laikas sutampa su 'Ojebin' veislės uogų skynimu. Uogos stambios (1,3-1,5 g). Jose yra 197 mg/% vitamino C. Sunokimas darnus. Vidutinis uogų derlius nuo krūmo 1,82 kg arba 6,1 t/ha, kai standartinės 'Minaj Šmyriov' veislės - 1,32 kg nuo krūmo arba 4,4 t/ha.

Krūmai vidutinio augumo mažai išsiskleidę. Augalai atsparūs tamsiajai miltligei, deguliams ir serbentinei pumpurinei erkutei. Veislės 'Gagatai' ir 'Ojebin', dėl žydėjimo ir uogų nokimo sutapimo bei didelio atsparumo tamsiajai miltligei, gali būti sėkmingai auginamos viename kvartale. Veislė tinkama ekologiniams serbentynams.

Teigiamos savybės. Gausus derlius, gera uogų kokybė, jų vienodas sunokimas ir geras transportabilumas. Mažai išsiskleidęs krūmas. Veislė atspari serbentų ligoms bei kenkėjams.

Neigiamos savybės. Nepastebėta.

Į pradžia ↑

Pilėnai. Veislė sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*, sukryžminus 'Minaj Šmyriov' x 'Ojebyn' veisles.

'Pilėnai' veislės serbentai ankstyvi. Uogos skinamos birželio pabaigoje, rečiau liepos pradžioje. Tai viena derlingiausių juodųjų serbentų veislių. Gausiausias derlius veislės ūkinio vertingumo bandymuose gautas Vilniaus sodo augalų veislių tyrimo stotyje. Per pirmuosius derėjimo metus (1998-2001 m.) čia nuo vieno krūmo vidutiniškai buvo priskinta po 7,3 kg uogų. Juodųjų serbentų veislių bandyme (pastaraisiais metais buvo tiriamos 7 veislės) už šią veislę derlingesnė buvo tik 'Zelionyj Mys' (priskinta nuo krūmo po 8,5 kg uogų) veislės serbentai.

Uogų vidutinė masė 1,5g. Jos sunoksta ne visai vienu metu, yra gero skonio. Tinka vartoti šviežios ir perdirbti. Uogose yra apie 180 mg/% vitamino C. Tačiau jo kiekis labai svyruoja, priklausomai nuo dirvožemio, meteorologinių bei kitų auginimo sąlygų.

Krūmai vidutinio augumo, vidutiniškai išsiskleidę, ištvėringi šalčiams.

Teigiamos savybės. Gausus ankstyvas geros kokybės derlius. Krūmų atsparumas ligoms, tame tarpe ir serbentinei erkutei.

Neigiamos savybės. Uogų sunokimas ne visai vienu metu.

Į pradžia ↑

Smaliai. Juodųjų serbentų veislė, sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*. Veislę sukūrė dr. T. Šikšnianas, dr. A. Misevičiūtė, dr. P. Viškėlis ir dr. M. Rubinskienė.

'Smaliai' veislės juodieji serbentai priskiriami vidutinio ankstyvumo veislių grupei. Jų uogos, priklausomai nuo meteorologinių sąlygų, pradeda nokti liepos 10–16 d. Uogos noksta palyginti ilgai, intensyviai nusispalvina.

Krūmai vidutinio augumo, turintys ant šakų palyginti nedaug žalios spalvos lapų. Jie gana vešlūs, sveiki, nes mažai pažeidžiami ligų. Uoginė kekė ilga – apie 6 cm. Uogos stambios – 1,1–1,5 g, labai gražios, juodos, blizgančios, gero skonio.

‘Smaliai’ veislės juodieji serbentai pakankamai derlingi. Pirmais jų derėjimo metais (2005 m.) Vilniaus sodo AVT stotyje įrengtame bandyme nuo krūmo buvo priskinta 1,63 kg arba 9,1 t/ha uogų. Antrais jų derėjimo metais (2006 m.) gautas žymiai mažesnis uogų derlius. Tam turėjo įtakos birželio–liepos mėnesiais vyravę gana šilti, sausi orai. Šioje AVT stotyje 2006 m. nuo birželio 9 d. iki liepos 12 d. visai nebuvo lietaus. Antroje liepos mėnesio pusėje kritulių taip pat buvo labai mažai (18,7 mm).

‘Smaliai’ veislės juodieji serbentai atsparūs serbentinei erkutei ir miltligei.

Į pradžia ↑

Salviai. Juodųjų serbentų veislė sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*. Šią veislę taip pat sukūrė dr. T. Šikšnianas, prof. habil. dr. V. Stanys, dr. A. Sasnauskas, dr. P. Viškelis ir dr. M. Rubinskienė.

Pagal uogų sunokimo laiką ‘Salviai’ priklauso vėlyvų (uogos sunoksta iki liepos 18 d.) juodųjų serbentų veislių grupei.

‘Salvių’ veislės juodųjų serbentų krūmai vidutinio augumo, glausti. Jų lapai tamsiai žali, lapkočio nusispalvinimas antocianiniais – silpnas. Veislės ‘Salvių’ serbentų uogos yra stambios (apie 1,7 g). Gautas vidutinis 3 derėjimo metų uogų derlius sudarė 8,7 t/ha. Nuo krūmo vidutiniškai buvo priskinta 2,6 kg uogų. Uogos transportabilios.

‘Salvių’ veislės juodųjų serbentų uogose trečiais derėjimo metais nustatyta 6,0 proc. cukraus ir 230 mg/% vitamino C. Jų uogos tinka perdirbti.

‘Salvių’ veislės juodieji serbentai ištvermingi žiemos šalčiui, atsparūs miltligei, vidutiniškai atsparūs deguliams ir šviesmargei. Serbentinė erkutė juos pažeidžia mažai.

Į pradžia ↑

Senjorai. Juodųjų serbentų veislę *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute* sukūrė dr. T. Šikšnianas, dr. A. Sasnauskas, prof. habil. dr. V. Stanys, dr. P. Viškelis ir dr. M. Rubinskienė.

Pagal uogų sunokimo laiką ‘Senjorai’ priklauso vidutinio ankstyvumo (uogos sunoksta iki liepos 7 d.) juodųjų serbentų veislių grupei.

‘Senjorų’ veislės juodųjų serbentų krūmai vidutinio augumo, vidutiniškai išsiskleidę. Jų lapai tamsiai žali, lapkočio nusispalvinimas antocianiniais – vidutinis. Veislės ‘Senjorai’ serbentų uogos yra labai stambios (apie 1,7 g). Uoginė kekė vidutinio ilgio (4–4,5 cm), uogos joje išsidėsčiusios tankiai. ‘Senjorų’ veislės juodųjų serbentų uogose trečiais derėjimo metais nustatyta 7,0 proc. cukraus ir 121 mg/% vitamino C. Iš ‘Senjorų’ veislės uogų pagamintų nektarų ir džemų palyginti geras skonis (įvertintas 4,3–4,6 balo) rodo, kad šios uogos tinka perdirbti. Vidutinis 3 derėjimo metų gautas uogų derlius – 5,9 t/ha. Nuo krūmo vidutiniškai buvo priskinta 1,8 kg uogų.

‘Senjorų’ veislės juodieji serbentai išsvermingi žiemos šalčiui, atsparūs miltligei, vidutiniškai atsparūs deguliams ir šviesmargei. Serbentinė erkutė juos pažeidžia mažai.

Į pradžia ↑

Svajai. Juodųjų serbentų veislė sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*. Šią veislę sukūrė dr. T. Šikšnianas, prof. habil. dr. V. Stanys, dr. A. Sasnauskas, dr. P. Viškelis ir dr. M. Rubinskienė.

Pagal uogų sunokimo laiką ‘Svajai’ priskiriami vidutinio ankstyvumo (uogos sunoksta iki liepos 7 d.) juodųjų serbentų veislių grupei.

‘Svajų’ veislės juodųjų serbentų krūmai vidutinio augumo, glausti. Jų lapai tamsiai žalios spalvos, lapkočio nusispalvinimas antocianiniais – silpnas. Veislės ‘Svajai’ serbentų uogos yra labai stambios (apie 1,8 g). Uoginė kekė vidutinio ilgio. Uogos joje vienodo dydžio.

‘Svajų’ veislės juodųjų serbentų uogose trečiais derėjimo metais nustatyta 7,6 proc. cukraus ir 212 mg/% vitamino C. Uogų skonis įvertintas 4,3 balais (vertinant pagal 5 balų skalę).

‘Svajų’ veislės juodųjų serbentų uogos tinka vartoti šviežios ir perdirbti. Vidutinis 3 derėjimo metų gautas uogų derlius – 5,8 t/ha. Nuo krūmo vidutiniškai buvo priskinta 1,7 kg uogų.

‘Svajų’ veislės juodieji serbentai išsvermingi žiemos šalčiui, atsparūs miltligei, vidutiniškai atsparūs deguliams ir šviesmargei. Serbentinė erkutė juos pažeidžia vidutiniškai.

Į pradžia ↑

Tauriai. Juodųjų serbentų veislė sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*, sukryžminus ‘Titania’ x ‘Beloruskaja sladkaja’ veisles.

Uogos skinamos liepos pirmoje pusėje. Jos stambios (vidutinė masė apie 1,5 g), skanios, tvirtos konsistencijos, transportabilios. Tinka vartoti šviežias ir perdirbti.

Krūmai vidutinio augumo, jauni glausti, senesni - silpnai išsiskleidę, išsvermingi šalčiams.

Miltligė, deguliai ir kitos ligos nepažeidžia arba pažeidžia labai nežymiai. Serbentinė erkutė juos pažeidžia irgi retai. ‘Tauriai’ veislės juodųjų serbentų krūmai derlingi. Pirmųjų trijų derėjimo metų uogų vidutinis derlius 4,13 t/ha arba 1,2 kg nuo krūmo, o penktais derėjimo metais – 7,7 t/ha arba 2,3 kg nuo krūmo.

Teigiamos savybės. Palyginti neblogas uogų derlius, vienodas jų sunokimo laikas, taip pat gera uogų kokybė. Atsparūs ligoms krūmai, kurių glausta forma leidžia skinti uogas mechanizuotai.

Neigiamos savybės. Nepastebėta.

Į pradžia ↑

Vyčiai. Veislė vidutinio ankstyvumo, sukurta *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*. Gauta iš laisvo apsidulkinimo ‘Minaj Šmyriov’ veislės sėklos.

Uogos skinamos liepos pirmą dekadą. Jos yra apvalios, juodos, vidutinio didumo, vienodos, skanios, saldžiarūgštės, nearomatingos, transportabilios.

Krūmai vidutinio augumo, vidutiniškai išsiskleidę, ištvermingi šalčiams.

Miltligė ir deguliai augalų nepažeidžia arba pažeidžia silpnai, lapų šviesmargė – vidutiniškai, o serbentinė erkutė - nestipriai. Veislė derlinga. Vidutinis derlius – 6,88 t/ha (nuo krūmo – 1,44 kg). Ji derlingesnė už standartinės ‘Minaj Šmyriov’ veislės serbentus.

Teigiamos savybės. Gausus derlius, geros kokybės uogos. Miltligė ir deguliai nepažeidžia arba pažeidžia silpnai.

Neigiamos savybės. Vidutiniškai jautri lapų šviesmargei.

Į pradžia ↑

AVIETĖS

Balzam. Vidutinio vėlyvumo veislė, sukurta *Rusijos sodininkystės selekcijos ir technologijos instituto Kokino atraminiame punkte* (Briansko sritis), sukryžminus ‘Newburgh’ x ‘Rubin bulgarskij’ veisles.

Krūmai vidutinio aukščio ir žemesni (apie 1,5–1,7 m.), labai kompaktiški, leidžia vidutinį atžalų kiekį. Stiebai tiesūs, tvirti (nereikia atramų), šviesiai rudi, mažai dygliuoti.

Pirmosios uogos pradeda nokti liepos viduryje. Jos patrauklios išvaizdos, vidutinio stambumo ir stambesnės (2,5–2,8 g), vienodos, tamsiai avietinės spalvos, neblogo rūgščiasaldžio skonio, šiek tiek aromatingos, transportabilios. Dažniausiai vartojamos perdirbimui.

Veislė derlinga (apie 5,5 t/ha), tinkama skinti mechanizuotai. Ištverminga šalčiams, pakankamai atspari grybinėms ligoms.

Teigiamos savybės. Ištvermingumas šalčiams, neblogas šios veislės aviečių derlingumas ir gera uogų kokybė. Tinka mechanizuotam derliaus nuėmimui.

Neigiamos savybės. Rūgštoko skonio uogos.

Į pradžia ↑

Brianskij Rubin. Vidutinio ankstyvumo veislė, sukurta *Rusijos sodininkystės selekcijos ir technologijos instituto Kokino atraminiame punkte* (Briansko sritis), sukryžminus ‘Kostinbrodskaja’ x ‘Malling Promise’ veisles.

Krūmai stambūs, aukšti (1,8–2,0 m), šiek tiek išsiskleidę, leidžia vidutinį kiekį atžalų (15 – 20 vnt./m). Stiebai stori, tiesūs, šiek tiek pasvirusiomis viršūnėmis, mažai dygliuoti.

Pirmosios uogos pradeda nokti liepos pradžioje. Jos gražios, stambios (2,8 – 3,0g), šiek tiek pailgos, raudonos, malonaus skonio, aromatingos, gana transportabilios. Vartojamos desertui ir perdirbimui.

Veislė derlinga (apie 7,1 t/ha), ištverminga šalčiams ir pakankamai atspari grybinėms ligoms.

Teigiamos savybės. Geras derlingumas ir ištvermingumas šalčiams. Stambios, geros kokybės uogos.

Neigiamos savybės. Nepastebėta.

Į pradžia ↑

Meteor. Labai ankstyva veislė, sukūrta *Rusijos sodininkystės selekcijos ir technologijos instituto Kokino atraminiame punkte* (Briansko sritis), sukryžminus ‘Kostinbrodskaja’ x ‘Novost Kuzmina’ veisles. Vertinama dėl ankstyvumo, gero derlingumo ir ištvermingumo šalčiams.

Krūmai vidutinio aukščio (1,6-1,8 m), šiek tiek išsiskleidę, leidžia vidutinį ar didesnę atžalų kiekį (20 – 25 vnt/m.). Pirmosios uogos sunoksta birželio trečiame dešimtadienyje, t.y. anksčiau už visas iki šiol tirtų veislių avietes. Uogos vidutinio stambumo (2,0–2,5 g), nupjauto kūgio formos, ryškios rubino spalvos, malonaus desertinio skonio, aromatingos, nelabai transportabilios. Vartojamos desertui ir perdirbimui. Veislė derlinga (apie 6,0 t/ha).

Šiltą rudenį šiek tiek dera ‘Meteor’ aviečių stiebų viršūnės. Veislė šalčiams ištverminga, taip pat pakankamai atspari grybinėms ligoms (žievėplaišai, deguliams, kekeriniam puvinui).

Teigiamos savybės. Geras derlingumas ir ištvermingumas šalčiams. Labai ankstyvos, skanios uogos.

Neigiamos savybės. Nelabai transportabilios, vidutinio stambumo uogos.

Į pradžia ↑

Norna. Vidutinio ankstyvumo veislė, sukurta *Hermansverke* (Norvegija), sukryžminus ‘Asker’ x ‘Lloyd George’ veisles.

Krūmai stipraus augumo, aukšti (1,9 – 2,0 m), leidžia nemažai atžalų (apie 25 vnt./m). Stiebai tiesūs, šiek tiek išlinkę viršutinėje dalyje, vidutinio storio, apaugę mažais, aštriais dygliukais.

Veislė pradeda derėti liepos pirmame dešimtadienyje. Uogos vidutinio stambumo (2,0 – 2,5g), beveik apvalios, ryškiai raudonos, blizgančios, skanios, šiek tiek aromatingos, nelabai transportabilios, greitai pernoksta ir patamsėja (reikia dažnai skinti). Dažniausiai vartojamos perdirbimui.

Veislė derlinga (apie 8,4 t/ha). Ištverminga šalčiams, pakankamai atspari grybinėms ligoms.

Teigiamos savybės. Ištvermingumas šalčiams ir geras uogų derlingumas.

Neigiamos savybės. Nelabai transportabilios, vidutinio stambumo uogos.

Į pradžia ↑

DYGLIUOTIEJI ŠALTALANKIAI

Avgustinka. Veislė sukurta *Maskvos valstybinio universiteto botanikos sode*.

Vaismedžiai augūs, ištvermingi šalčiams. Dygliuotumas mažas. Pilnai derėti pradeda 3-4 metais po pasodinimo. Vaisiai stambūs, pailgai ovalūs, šviesiai oranžiniai, su raudonomis dėmelėmis ties pagrindu ir viršūnėle. Prinoksta rugpjūčio antroje pusėje. Vaisiai nuo šakų atsiskiria sausai. Vaisių odelė tvirta, minkštimas sultingas, rūgštus, silpno aromato. Vaisiuose yra 11,8 % tirpių sausų medžiagų, 102,5 mg/% vitamino C, 2,79 % cukraus, 18,3 mg/% karotino.

Į pradžia ↑

Botaničeskaja. Veislė atrinkta *Maskvos valstybinio universiteto botanikos sode* iš susikryžminusių Leningrado ir Altajaus šaltalankių populiacijų. Vaismedžiai vidutinio augumo, apvaliai piramidišku vainiku, ištvermingi šalčiams. Pilnai derėti pradeda 4-5 metais po pasodinimo. Vaisiai stambūs, pailgi, geltonai oranžiniai, blizgantys. Prinoksta rugpjūčio pirmoje pusėje. Vaisių odelė tvirta, minkštimas sultingas, rūgštus, malonaus aromato. Vaisiai nuo šakų atsiskiria vidutiniškai lengvai, su vaiskočiu arba be jo. Vaiskotis vidutinio ilgio. Dygliuotumas mažas. Vaisių minkštyme yra 11,6 % tirpių sausų medžiagų, 119 mg/% vitamino C, 2,48 % cukraus, 11 mg/% karotino.

Į pradžia ↑

SIAURALAPĖS ŠILAUOGĖS

Danutė. Šilauogių veislė išvesta *Vytauto Didžiojo universiteto Kauno botanikos sode*. Gauta iš laisvo 'Aron' veislės ir siauralapės šilauogės *Vaccinium angustifolium* Aiton apsidulkinimo.

Uogos skinamos liepos mėn. pradžioje. Uogos apvalios, vidutinio dydžio. Odelės spalva tamsiai mėlyna, padengta intensyviu vaškiniu apnašu. Taurelapių skiautelės mažos, stačios. Vaiskotis trumpas, duburėlis mažas. Uogos saldžiarūgštės, labai skanios, pasižymi malonių aromatu, lengvai skinamos. Sunokusiose uogose yra 15,1 proc. sausųjų medžiagų, 10,2 proc. cukrų, 324 mg 100⁻¹ g antocianinų. Saldumo indeksas – 20,4. Tinka vartoti šviežias ir perdirbti. Kekės sudėtinės, ilgos ir tankios.

Krūmai vidutinio augumo, platūs. Duoda nemažai šakninių atžalų. Vienamečių šakų spalva žalia. Lapai elipsiški, žiedai balti, cilindriški. Vidutinis derlius 3,3 kg nuo krūmo.

Teigiamos savybės: labai ankstyva, derlinga, dera kasmet, gera uogų prekinė išvaizda. Atspari stiebų deguliams ir moniliozei.

Neigiama savybė – lietingomis vasaromis uogų odelė trūkinėja.

Į pradžia ↑

Freda. Šilauogių veislė išvesta *Vytauto Didžiojo universiteto Kauno botanikos sode*. Gauta iš laisvo 'Aron' veislės ir siauralapės šilauogės *Vaccinium angustifolium* Aiton apsidulkinimo.

Uogos skinamos liepos mėn. pradžioje. Uogos apvalios, vidutinio dydžio, derėjimo pabaigoje kiek smulkesnės. Odelė tvirta, tamsiai mėlynos spalvos, vaškinis apnašas vidutinio intensyvumo. Taurelė siaura, taurelapiai statūs. Vaiskočio duburėlis vidutinio gylio. Uogos skanios, lengvai skinamos. Sunokusiose uogose yra 13,6 proc. sausųjų medžiagų, 8,6 proc. cukrų, 330 mg 100⁻¹ g antocianinų. Saldumo indeksas – 19,5. Tinka vartoti šviežias ir perdirbti. Kekės sudėtinės, trumpos, gana retos.

Krūmai vidutinio augumo. 'Freda' veislė pasižymi dideliu ištvermingumu žiemą, atspari vėlyvoms pavasario šalnums. Duoda nedaug šakninių atžalų. Vienmečių šakų spalva rausvai ruda. Lapai siauri, lancetiški. Žiedai balti, ašotėlio formos. Vidutinis derlius – 2,7 kg nuo krūmo.

Teigiamos savybės: labai ankstyva, dera kasmet. Atspari stiebų deguliams ir moniliozei.

Neigiama savybė – neatspari lapų dėmėtligėms.

Į pradžia ↑

OBELŲ VEGETATYVINIAI POSKIEPIAI

M 9. Poskiepis atrinktas Anglijoje Yst Moline, iš nežinomos kilmės sėjinukų.

Ūgliai ploni, tiesūs. Žievės spalva rausvai ruda. Lapai platūs, ovalios formos, lengvai išlenkti, ryškiai žali, blizgantys, mažai karbuoti. Lapkotis trumpas ir stambus.

Augumo klasė: žemaūgis (vaismedžių dydis sudaro 30 %, palyginus su vaismedžiais su sėkliniu poskiepiu).

Ištvermingumas žiemos šalčiams pakankamas, besniegėmis, labai šaltomis žiemomis – nepakankamas. Atitikimas su obelų veislėmis labai geras.

Dauginant vertikaliomis atlankomis, gaunamos 2-3 standartinės atlankos nuo 4-mečio motininio augalo. Išišaknijimas vidutinis. Vaismedžiai pradeda derėti 1-2 metais po pasodinimo. Produktyvumas labai didelis.

Rekomenduojamas daugeliui intensyvių obelų veislių ('Auksis', 'Sinap orlovskij', 'Aldas' ir kt.).

Teigiamos savybės. Ankstyvas derėjimas, didelis produktyvumas, geras suderinamumas.

Neigiamos savybės. Nepakankamas ištvermingumas šalčiams, esant besniegėms, šaltoms žiemoms.

Į pradžia ↑

P 14. Poskiepis atrinktas Skierniewicuose (Lenkija), *Sodininkystės ir gėlininkystės institute*, iš laisvo apsidulkinimo M 9.

Ūgliai stiprūs, mažai išlinkę. Žievės spalva gelsvai žalia. Lapai vidutinio dydžio, platūs, šviesiai žali, dideliais prielapiais. Lapkotis vidutinio ilgio.

Augumo klasė: pusiau žemaūgis (vaismedžių dydis sudaro 54 %, palyginus su vaismedžiais su sėkliniu poskiepiu).

Šalčiams ištvermingi. Atitikimas su obelų veislėmis geras. Sode neatitikimo nepastebėta.

Dauginimasis labai geras, 6-8 standartinės atlankos nuo 4-mečio motininio augalo, dauginant vertikaliomis atlankomis. Įšišaknijimas taip pat labai geras. Vaismedžiai pradeda derėti 3 metais po pasodinimo. Jų produktyvumas didelis. Poskiepis rekomenduojamas silpnesnio augumo obelų veislėms.

Teigiamos savybės. Išsvermingumas šalčiams, didelis vaismedžių produktyvumas.

Neigiamos savybės. Nepastebėta.

Į pradžia ↑

P 22. Poskiepis atrinktas Skierniewicuose (Lenkija), *Sodininkystės ir gėlininkystės institute*, iš sėjinuko gauto sukryžminus M9 su 'Paprastuoju antaniniu'.

Ūgliai ploni, mažai išlinkę. Žievės spalva rausva. Lapai platūs, ovalios formos, šviesiai žali, mažai karbuoti. Lapkotis trumpas.

Augumo klasė: nykštukinis (vaismedžių dydis sudaro 19 %, palyginus su vaismedžiais su sėkliniu poskiepiu).

Augalai išsvermingi šalčiui. Atitikimas su obelų veislėmis geras. Sode neatitikimo nepastebėta.

Dauginant vertikaliomis atlankomis gaunamos 2-3 standartinės atlankos nuo 4-mečio motininio augalo. Įšišaknijimas geras. Įskiepytos veislės derėti pradeda 1-2 metais po pasodinimo. Produktyvumas labai aukštas. Tinka augioms veislėms: 'Rubin', 'Melrose' ir kt.

Teigiamos savybės. Didelis išsvermingumas šalčiams, geras šaknijimasis.

Neigiamos savybės. Esant dideliame derliui ar neužtikrinus geros agrotechnikos, smulkėja vaisiai.

Pastabos: Poskiepis tinka tik stipraus augumo obelų veislėms. Esant gausiam derėjimui ar vyraujant sausiesiems orams – reikalingas lietinimas.

Į pradžia ↑

P 60. Poskiepis atrinktas Skierniewicuose (Lenkija), *Sodininkystės ir gėlininkystės institute*, iš sėjinuko gauto sukryžminus A 2 x B 9.

Ūgliai aukšti, tiesūs, išlyginti, be šoninių šakų. Žievės spalva kaštoninė, medienos spalva tamsiai raudona. Lapai vidutinio dydžio, šviesiai kaštoniniai, mažai karbuoti.

Augumo klasė: žemaūgis (vaismedžių dydis sudaro 38 %, palyginus su vaismedžiais su sėkliniu poskiepiu).

Šalčiams labai išsvermingi. Atitikimas su obelų veislėmis geras. Sode neatitikimo nepastebėta. Gerai auga ir dera sausose dirvose.

Dauginimasis labai geras: 6-8 standartinės atlankos nuo 4-mečio motininio augalo, dauginant vertikaliomis atlankomis. Įšišaknijimas taip pat labai geras. Vaismedžiai derėti pradeda 2-3 metais po pasodinimo. Jų produktyvumas aukštas.

Teigiamos savybės. Išsvermingumas šalčiams, geras dauginimasis.

Neigiamos savybės. Trapi mediena, auginant reikalingos atramos. Sode nepakenčia užmirkimo.

Į pradžia ↑

KRIAUŠIŲ POSKIEPIAI, ATRINKTI IŠ CIDONIJS SĖJINUKŲ

K 11. Pusiau žemaūgis poskiepis, atrinktas *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*.

Vaismedžių dydis sudaro 50%, palyginus su sėklinio poskiepio vaismedžiais. Po pasodinimo sode derėti pradeda 3-4 metais. Dera gausiai. Vaismedžiams sode reikalingos atramos. Išvermingas šalčiams. Blogai suaugančioms veislėms reikalingas tarpinis skiepijimas.

Teigiamos savybės. Išvermingumas šalčiams, geras produktyvumas.

Neigiamos savybės. Sode auga negausios poskiepių atžalos.

Į pradžia ↑

K 16. Pusiau žemaūgis poskiepis, atrinktas *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*.

Vaismedžių dydis sudaro 50%, palyginus su sėklinio poskiepio vaismedžiais. Po pasodinimo sode derėti pradeda 3-4 metais. Dera labai gausiai, todėl sode reikalingos atramos. Išvermingas šalčiams. Blogai suaugančioms veislėms reikalingas tarpinis skiepijimas.

Teigiamos savybės. Labai aukštas produktyvumas, išvermingumas šalčiams.

Neigiamos savybės. Sode auga negausios poskiepių atžalos.

Į pradžia ↑

K 19. Vidutinio augumo poskiepis, atrinktas *Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institute*.

Vaismedžių dydis sudaro 60 %, palyginus su sėklinio poskiepio vaismedžiais. Pasodinti sode derėti pradeda 4 metais. Dera labai gausiai, todėl reikalingos atramos. Blogai suaugančiom veislėms reikalingas tarpinis skiepijimas. Išvermingas šalčiams.

Teigiamos savybės. Labai aukštas produktyvumas, išvermingumas šalčiams.

Neigiamos savybės. Kriaušių veislių sodinukai medelyne išauga mažesni

Į pradžia ↑

PAPRASTIEJI PUTINAI

Aras. Paprastųjų putinų veislė, sukurta Lietuvoje, *Vytauto Didžiojo universitete*. Selekcinių duomenimis, krūmų aukštis siekia vidutiniškai iki 4 m, plotis – 4,2 m. Lapai stambūs, triskiaučiai. Sterilūs žiedai balti, viduriniai – gelsvos spalvos. Ši paprastųjų putinų veislė labai derlinga, suaugę krūmai skirtingais metais užaugino 20–33 kg kaulavaisių, o didžiausias nustatytas derlius siekė 50 kg nuo krūmo. Kaulavaisiai pradeda nokti antrąjį rugpjūčio mėnesio dešimtadienį, o masinis nokimas – rugsėjo mėnesio pabaigoje. Kekės stambios, jose susiformuoja iki 50 vienetų 0,54–0,83 g masės ryškiai raudonos spalvos vaisių, kurie lengvai atsiskiria nuo kotelių.

Vaisiai sukaupia iki 1000 mg 100⁻¹ g fenolinių junginių, iki 50 mg 100⁻¹ g antocianinų, benzoinės rūgšties, askorbo rūgšties (iki 40 mg 100⁻¹ g) ir kitų biologiškai vertingų medžiagų.

Augalai atsparūs ligoms, temperatūrų svyravimams pavasarį.

Vaisiai kartoki, tinka vartoti perdirbtus.

Į pradžia ↑

Perlas. Paprastųjų putinų veislė, sukurta Lietuvoje, *Vytauto Didžiojo universitete*. Selekcininko duomenimis, vidutinis krūmų aukštis siekia vidutiniškai iki 3,6 m, plotis – 3,8 m. Lapai vidutinio dydžio, sterilūs žiedai balti, viduriniai – gelsvos spalvos. Ši paprastųjų putinų veislė skirtingais metais užaugino 13–20 kg kaulavaisių, o didžiausias nustatytas derlius siekė 31 kg nuo krūmo. Kaulavaisiai pradeda nokti paskutinįjį liepos mėnesio dešimtadienį–pirmąjį rugpjūčio mėnesio dešimtadienį, o masinis nokimas – rugsėjo mėnesio pradžioje. Kekėse susiformuoja 30–40 0,61–0,82 g masės raudonų vaisių.

Vaisiai sukaupia iki 750 mg 100⁻¹ g fenolinių junginių, iki 30 mg 100⁻¹ g antocianinų, benzoinės ir askorbo rūgšties (iki 25 mg 100⁻¹ g) ir kitų biologiškai vertingų medžiagų.

Paprastųjų putinų veislė ‘Perlas’ yra viena ankstyviausių dabar auginamų veislių, vaisiai saldžiarūgščiai, skanūs, neturi putinams būdingo nemalonaus kvapo. Tinka vartoti šviežius ir perdirbtus.

Į pradžia ↑